

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " 60—
za četr leta " " 30—
za en mesec " " 10—

za inozemstvo:
cesarsko Din. 218—
mesečno " 18—

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji . . . Din. 15—
v inozemstvu 35—

Posamna štev. 75 par.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 8/III.
Rokopisi se ne vračajo; nestrukturirana pisma se ne
sprejemajo. Uredni telef. štev. 50, upravn. štev. 328.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Cene inseratom:
Enostolna postigna vrata nali
oglesi po K 4— in K 6—
veliki oglesi nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvzemski
ponedeljški in dnevni po praz-
niku ob 5. urki zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKS.

Poštnina plačana v gotovini.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hrane:
Ljubljansko št. 650 za naročila in št. 349 za oglase.
zagreb 9.011, sarajevo. 7563, prakse in dnevi. 24.797

Nazaj k starim geslom!

Tako pred dobrimi sto leti, ko še ni ministroval gospod minister dr. Gregor Žerjav, je preživljala Evropa težke dni. Vsemogočni Napoleon si je bil podjarmil celo zapadno in srednjo Evropo in proglašil nad njim proslilo »kontinentalno zaporo«, da užene na ta način trdoglavu Anglijo.

V Angliji je vladal takrat minister Pitt, mož jeklene volje in jeklenega značaja, pravi prototip angleškega »bulldog«-stva. Zagrizen do skrajnosti v moč in opravičenost svojih političnih naukov in nazorov ni popustil niti za mrvico, ampak je vztrjal do skrajnosti pri svojih načelih kljub lepemu številu koalicjskih vojn, ki so stale Anglijo težke milijarde.

Ta mož je vodil končno zmagovalno angleško politiko — Anglija je nazadnje vedno zmagala — priljčno četrt stoletja. Ko je pa umrl, je morala angleška država enemu svojih največjih sinov prirediti pogreb na državne stroške, ker v njegovih predalih niso našli nobenega denarja, kljub krasni priložnosti za tihotapsko trgovino in za izvoznice in uvoznice, ki je bila dana z veljavno Napoleonove kontinentalne zaporo.

Danes bi bil Pittov slučaj nemogoč. Napoleon proglaši kontinentalno zaporo, Napoleon okupira Egipt in v zvezi s Turki resno ogroža Indijo in Pitt umrje brez denarja, brez izvoznic, čeprav bi bil lahko plaval v milijardah, pa ne v papirnatih, ampak v zlatih, plačljivih v solidnih in težkih angleških funtih.

Pa ni bilo svojčas samo na Angleškem tako, ampak tudi drugod. Tudi na Francoskem, v Neapelji in celo v Rusiji so načelovali državnim poslom ljudje, katerim je bila vrhovna briga dobrobit države, če že ne ljudstvo, kapital pa jim je bil samo sredstvo za doseglo njihovih političnih ciljev.

Pa so prišli časi, ko so začeli gotovi krogji proglašati angleškega ministra Pitta za bedaka. Taka prilika za »zarado«, pa uči ne »zaradi« — to je osel, popoln osel!

Tako so govorili ti moderni, od materialističnega duha in od želje po živiljenškem uživanju prežeti ljudje in so zlati Pittov princip, da naj kapital služi politiki preobrnit na nasprotno stran: Politika naj služi kapitalu!

Ta princip vlada danes v »moderne Evropi. Temu principu se klanja današnja politična družba od vzhoda do zahoda. Ne poštenje in ljudsko blagostanje, ne javni blagor, ampak interes velekapitala bodi najvišji politični zakon in — lastni žep!

Našemu narodu je ta »svetovni princip« tuj in neznan. Kakšen vihar se je bil vzdignil na naši javnosti pred leti, ko se je nekaj govorilo o denarnih stikih med tedanjim slovenskim prvakom dr. Tomanom in m. gradnjem gorenjske železnice! Naše ljudstvo je bilo in je še danes solidno in pošteno in z gnujsom v srcu odbija od sebe vsako politiko, ki ne stoji nad kapitalom. Mogoče se zdi depraviranim in demoraliziranim ljudem, ki jih rodeva moderna doba, neumno in bedasto, ampak dobro je to in pošteno in v tej lastnosti našega naroda gledamo svojo edino rešitev iz splošnega demoralizacijskega potopa, ki danes preplavlja vso Evropo.

Na žalost moramo ugotoviti, da se je ta kužna bolezni prijela tudi raznih slovenskih ljudi. Kuga pač ne pozna državnih mej. Kakšno veselje je vladalo po Sloveniji l. 1918., kakšno navdušenje za svobodo in za lastno državo! Toda to obče veselje so zdali spremno izrabiti lačni vrani, ki so poželjivo čakali na prvo ugodno priliko, da zadovolje svoje nizke materialistične in gospodovalno instinkte. Lepo tiko in zavratno so se plazili po hlevnemu in idealnemu slovenskemu narodu za vrat, zasadili so mu svoje ostre kremlje v njegovo živo meso in rekli: Ali dušo — ali denar! Najrajši pa bi imeli oboje!

Za oboje so hoteli zločesti gavrani doseči pod lepo zvezeno krinko raznih »nacionalizacij« z ozirom na takrat splošno prevladujoče »narodno« razpoloženje. Ne bi zapisali o teh stvarih nitibe sedice, če bi od raznih »nacionalizacij« res naredil kaj od tega. Toda med nami se ni pojavit angleški nesebični Pitt, ampak prileteli so nad nas čisto navadni žerjavi..

Žerjavi, skrivajoči se pod krinko narodnih mučenikov. Prosluli češki pesnik Machar je tem gospodom povedal dovolj jasno, kar jim gre: Narod je trpel, ne oni! A »mučeniki« so kljub temu zahtevali svoja plačila za sebe, ne za narod!

In tako vidimo, kako danes narod trpi kakor je trpel. Med kapitalisti ni razločka, vsi so enako pobarvani, čeprav nosijo različne nacionalne trobojnice. Sold je podoben soldu. Prej je materializirana družba izkorisčala slovenskega delavca in kmeta pod gesлом »Hoch Oesterreich!«, danes ga pa davi pod lozinko »Živelja Jugoslavija!« To nam klasično dokazuje slučaj trboveljske družbe. In zakaj to? Ker so namesto Pittov zavladali nad Evropo žerjavi.

Z nesebičnimi Franklini, Washingtoni, Lincolnji in Pitti je legla v grob evropska politična morala. Tista morala, ki je rekla: Dobrobit ljudstva in države je prvo, in tej dobrobiti mora služiti tudi kapital, pa če je še tako velik. Danes je stopila na mesto Pittove morale druga, žerjavovska morala: Glavna stvar je kapital, s kapitalom vladamo vse, s pomočjo kapitala vzamemo vsakdanji kruh vsakemu, kdor se nam ne pokori, torej mora tudi vsa politika služiti interesom kapitala. Ne vladaj narod nad kapitalom, ampak kapital — po možnosti židovski — naj vladad narodi!

To je moderno geslo naše dobe, to je naša »moderna« politika, to je pa tudi naša propast in poguba.

Zato mora vse, kar še ni okuženo od te moderne bolezni, klicati na ves glas: Nazaj k Pittu! Nazaj v ono dobo, ko je resna in stvarna politika vladala nad kapitalom! Nazaj v dobo, ko je bil kapital politično sredstvo, ne pa političen cilj in alfa in omega vsega političnega delovanja.

Ta moderna bolezni se je najhujše razpasla v Franciji — glej slučaj Berthelotov — in od tam je okužila vso Evropo. Moderni evropski državniki pa nevarnosti menda ne vidijo, ali pa se je ne branijo, ker je za njihove osebe jako prijetna. Kajti neprjetno je biti pokopan kakor Pitt, brez šilinga zapuščine, kakor berač na občinske stroške...

Dr. Korošec nam je vsem govoril iz srca, ko je rekel na Krekovi proslavi: Ples okoli zlatega teleta nam je zamoril stari idealizem in veliko dobroto bo storil narodu, zdor po vstal in zaklical: Noben aktivni politik ne sme biti član ali celo predsednik kakšnega bančnega sindikata ali kateregakoli kapitalističnega podjetja! In magari ima ta sindikat svoj sedež v Trbovljah — dostavljamo mi v svoji skromnosti. Kupčije morajo sicer v našem sedanjem družabnem redu biti, toda delajo naj jih — drugi.

Ni politika za to tukaj, da jo diktirajo bančni mogote, ampak politika mora gospodarstvo voditi, in sicer ne v prid posameznikom, ampak v splošni blagor. To je bil Pittov princip. Kapital je sredstvo za politiko, ne pa njen cilj!

Kapitalisti, tudi novi, nam (odkrito rečeno) niso antipatični, dokler so, kar so, in se tudi kot take kažejo, ker oni so vsaj odkritosčni. Z gnujsom pa se obracamo od onih, ki nočejo biti, kar so, ampak venomer zatrjujejo, da so nesebični Pitti, dočim so v resnici le slabotni — žerjavi.

Nesrečno ameriško posojilo.

Belgrad, 30. avg. (Izv.) Govori se, da bo te dni izplačan prvi obrok ameriškega posojila v znesku 15 milijonov dolarjev, ki so bili zbrani z največjim naporom, ker ni v Ameriki nobenega interesa za naše posojilo. Ta vsota, ki znaša efektivno danes okoli 60 milijonov frankov, bi se mogla tudi brez samega Blerovega posredovanja in brez težkih obveznosti naše države, zbrati v Ameriki. Javnost se razburja proti dr. Kumanudiju, ker se s to malo vsoto, ki daleč zaostaja za samimi našimi obveznostmi v inozemstvu, nikdar ne bo popravil naš dinar.

JAPONCI ZAPUSTE VLADIVOSTOK.

Moskva, 30. avg. (Izv.) Poluradno se poroča, da bodo Japonci v najkrajšem času izpraznili Vladivostok. Prve njihove čete so mesto že zapustile.

Rožljanje režima s sabljo.

Belgrad, 30. avg. (Izv.) Včeraj popoldne sta bila v notranjem ministrstvu pri namestniku ministrskega predsednika Kosti Timotijeviču generala Hadžić in Matič kot zastopnika vojnega ministra. Konferenca v kabinetu ministra Timotijeviča je trajala celo uro. Po konferenci je došel k ministru Timotijeviču prometni minister. Namestnik ministrskega predsednika je nujno pozval vse ministre, naj se vrnejo v Belgrad. Generala Hadžić in Matič sta razpravljala z ministrom Timotijevičem glede zahtevanega kredita 30 milijonov dinarjev, ki ga potrebuje vojno ministrstvo za preskrbu vojske, prehrano in druge potrebe. Za tem se je razpravljalo o korakih opreznosti, ki jih je treba podvzeti na madžarski meji, kjer se množe napadi na nas, kar ogroža mir v srednji Evropi. Zasebne in službene vesti iz Pečuha poročajo, da je pred dvema dnevoma mažarsko vojno ministrstvo izdalno na vse polke in poveljstva naredbo, da se ne smejo dovoljevati nobeni dopusti aktivnim častnikom in da se rezervnim častnikom ne smejo izdajati potni listi za inozemstvo. Mažari zbirajo nadalje svoje čete ob naši meji, da bi jih imeli pripravljene za vpad preko meje.

Kakor je prav, da se s primernimi odredbami varujejo interesi naše države, tako je priporočati, da se eventualni konflikti z našimi sosedji rešijo mirno, ker bi bilo naravnost otroče predpostavljati, da bi si Madžarska upala nasproti članu male antante nastopiti s kakšno resno vojaško akcijo. Če je madžarska vlada zaradi raznih vprašanj, zadevajočih Avstrijo, razburjena, je treba pomisliti, da bo to vprašanje končno rešeno sporazumno med velesilnimi velike in male antante, ker bi vsaka druga rešitev vedla do nedoglednih posledic. Naredi srednje Evropi brez izjeme želijo miru in zato je dolžnost vseh vlad izogniti se kakršnegakoli rožljanju s sabljo, ki bi vrglo Evropo zopet v vrtine pogubne vojne, osiromašenja in neizogibnega propada.

Avtijski problem se ima rešiti mirnim potom — to je enoglasna zahteve vseh izmučenih narodov srednje Evrope, ki nočejo absolutno nobenega oboroženega konflikta in nobenih — novih dolgov!

Državniki naj si to zapomnijo! Namesto kreditov za prehrano vojske naj voda določi kredit za prehrano gladnega uradništva.

Anglija proti Franciji.

Pariz, 30. avg. (Izv.) »Newyork Herald« poroča, da bo Lloyd George v slajdu, če bo Francija zasledovala kake posebne cilje, pustil Francijo osamljeno in

bo Anglija napram kontinentu zasledovala isto politiko kakor Amerika. — Vest je v francoskih krogih vzbudila resno razburjanje.

Žerjavovske metode.

Bivši ravnatelj državne bolnice v Ljubljani dr. Alojz Kraigher se je izrazil koncem februarja t. l. v javnem lokalnu, da je politika dr. Žerjava koruptna. Klican od dr. Žerjava pred sodnijo, je izjavil, da je pripravljen doprinesti dokaz resnice za svojo trditev, nakar je bila sodna razprava preložena. Od tega časa se je nakopičilo v rokah dr. Kraigherja toliko dokaznega materiala, da je postal gospod Žerjavu tesno pri srcu. Mož je začutil, da mu preti moralični Agro-merkur. Treba je bilo vsled tega za vsako ceno ubiti nasprotnika, mu izpodnosti socialno podlagi in ga izkričati za sitega lenuha, ki se koplje v denarju. Iz izpodmikanjem socialne podlage je pridel g. dr. Žerjav že v marcu takoj na to, ko je bil vložil tožbo pri sodniji in sicer ne kot milijonar Žerjav in predsednik večinskega sindikata trboveljskih delnic, temveč kot minister Žerjav. Odredil je namreč v svojem ministrstvu, da se naj Kraigher odpresti iz službe okrajne bolniške blagajne. Ko se mu je pa — tako je bilo čitati oni dan v »Jugoslaviji« — dopovedalo, da je okrajna bolniška blagajna avtonomen zavod, ki si sam postavlja in odstavlja svoje zdravnike, je interveniral pri ministrstvu za narodno zdravje, da se naj dr. Kraigher odstavi kot ravnatelj bolnice v Ljubljani češ, da je jasno, da mora kot zdravnik bolniške blagajne zanemarjati službo ravnatelja bolnice. Sad te pomladanske intervencije je sedaj pod jesen končno dozore.

Prišla sta v Ljubljano na sokolski zlet gospoda minister Derviš Omerovič in njegov pomočnik dr. Andrija Štempar in tako umimogrede »inspicirala« tudi naše dobre delne zavode. Iskala sta z namenom, da najdeta od g. ministra Žerjava zahtevano nemarnost v poslovanju ravnatelja državne bolnice in sta jo seveda tudi točno našla. Našla sta bolnico prazno, bolniško hrano pod vsako kritiko in vse polno dolgov. Spoznala sta na prvi pogled, da je vsem tem grozotom krv Kraigher, avtomomist in separatist in naročila svojemu eksponentu v Sloveniji, sanitetnemu šefu g. dr. Katičiu, da naj izvede upokojenje zločinca. To se je tudi zgodilo in Kraigherju je bila izpodkopana eksistenčna podlaga v Ljubljani.

Drugo polovico načrta g. ministra Žerjava, namreč predstaviti dr. Kraigherja slovenski javnosti kot impotentnega, v razkoju živečega lenuha je izvedlo včerajšnje »Jutro«, list milijonarja Žerjava, ki piše v včerajšnji številki od 30. 8. o dr. Kraigherju, ki je očital svoj čas ministru Žerjavu korupnost in ki trdi, da ima za svojo trditev dokazov, takole:

Na to nesramnost povemo gospodom, ki dvigajo, kadar jim zmanjka denarja, pod singiranimi imeni stotisoč v bankah, ki niso njihovi in ki tlačijo o prilikli nacionalizaciji inozemskih podjetij milijone v svoj žep, da je g. dr. Kraigher, če je hotel preživljati svojo številno družino, moral imeti poleg mizerno plačane službe ravnatelja bolnice še postransko službo pri okrajni bolniški blagajni (eno uro na dan), ker je njegova privatna praksa, odkar je bil ravnatelj bolnice, popolnoma propadla. Ko bi zaslužil dr. Kraigher privatno 40.000 kron ne v enem mesecu, ampak vsaj v enem letu, bi mu pri njegovi skromnosti ne bilo treba delati dolgov. Kar se pa tiče označbe Kraigherja kot »strega avtomomista« smo mnenja, da ima kot državljan pravico biti sit, kot pošten človek pa v očigled korupciju, ki ga uganjajo naši nadcentralisti, dolžnost biti avtomomist.

Da je bila hrana v bolnici nezadostna in slaba, ni kriv dr. Kraigher, ampak Šarabon na Zaloški cesti, ker mu je postalne neumno dajati državnemu zavodu veleagrarse države krompir in moko brez upa na povračilo na puš. Od moke in krompirja, čebule in kofeta pa, ki jih g. Šarabon ni hotel in saecula saeculorum kreditirati Kraigherju kot ravnatelju bolnice, tudi najusmiljenejše usmiljenke ne morejo rediti

* Dr. Štempar je svoj čas očital upravi bolnice, da daje bolnikom predobro hrano.

100 prasičev. Istina je sicer, da živi v naši državi dosti svinj na državne stroške, te pa ne krulijo v hlevih usmiljenih sester.

Dr. Kraigher — to ve vsak poznavalec Žerjava, — ni šel v pokoj ker je bil nesposoben in malomaren v službi ravnatelja, marveč ker je očital gospodu Žerjavu koruptnost. To dejstvo pa potrjuje zopet le, da je mož zadel v živo.

Delovni program vlade.

Belgrad, 30. avg. (Izv.) Vladni delovni program za sejo ministrskega sveta, ki bo 5. septembra in ki je že sedaj obilen, se bo poleg tega še povečal, tako da bo morala imeti vlada sejo dopoldne in popoldne. Doslej se izmed važnih predmetov, o katerih se bo razpravljalo, omenjajo naslednji: Vprašanje sporazuma z Italijo, akcija za pobiranje draginje, ureditev vprašanja apanja princa Jurija, pobiranje pisanstva in zapravljanja, zatvorenenje kavarn, barov in sličnih lokalov, pričetek dela zakonodajnega odbora ter skupščine in dolocitev njenega dnevnega reda, izplačilo doklad občinskim tajnikom, odobrenje za osnovanje glavnice v znesku 12 milijonov dinarjev za belgrajsko aprovizacijo, sklenitev o invalidskem zakonu, ureditev agrarnega spora v Dalmaciji, ter mnoga druga manj važna vprašanja.

Belgrad, 30. avg. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori, da bo v prvih sejah narodne skupščine prišlo na dnevni red poročilo o zakonskem predlogu glede ureditve okrožij in srezov in zetske oblasti, nadalje zakonski predlog o izprenembah zakona o oblastni in občinski samoupravi, poročilo verifikacijskega odbora ter odbora za prošnje in pritožbe, uradniški zakon, za njim pa invalidski zakon.

Italijansko - avstrijska pogajanja.

Rim, 30. avgusta. (Izv.) Listi ugotavljajo, da z včerajšnjo sejo ministrskega sveta italijansko - avstrijska pogajanja niso bila zaključena. Sklenilo se je, naj se tretina sedemmilijonskega kredita izplača takoj, ostali znesek pa tekom prvih desetih dni meseca septembra. »Messagero« pristavlja: Ako se bodo pogajanja nadaljevala, pomenja to, da se čaka na odločitev zvezne narodov, na kar se preide od besed k dejanjem. List zatrjuje, da se nameravajo skleniti posamezne pogodbe o združitvi obojestranske produkcije, o ustavovitvi velikih industrijskih sindikatov za promet s sirovinami in o izprenembah uprave v večjih podjetjih, pri čemer bo italijanskemu kapitalu prepričena kontrola.

Grško - turška vojna.

Atene, 30. avgusta. (Izv.) Grške čete so dne 25. t. m. pri Belčiku zavrnile sovražne napade proti Dereku. Dne 26. t. m. so Turki dvakrat napadli pri Afuin-Karahisaru; napad so prihodnj dan ponovili z desetimi divizijami. V nedeljo so Grki izpraznili Afuin-Karahisar in se umaknili v nove postojanke zapadno od mesta, kjer so odbili nov napad sovražnika in zasledovali turške čete.

Carigrad, 30. avgusta. (Izv.) Iz Angre poročajo: Zadnje vesti s fronte potrjujejo začetek gibana v odseku Nikomedea. Grki se umikajo pred napadi turških letičnih kolon. Turkom so padle v roke velike množine orožja in municije ter veliko število ujetnikov. Grki imajo veliko izgubo. Turški letični oddelki prodirajo v smeri proti Brusi. Ako se to prodiranje nadaljuje, pridejo Grki v nevarnost, da jih naše čete odrežejo za hrbotom.

Carigrad, 30. avgusta. (Izv.) Po zavzetju kraja Afuin-Karahisar s strani Turkov se je grška armada umaknila že za 60 km. Minister notranjih poslov in minister vojne sta zapustila Atene in odpotovala v Smirno, kjer bosta razpravljala z vojaškimi poveljniki. V Atenah vlada živahnogibanje. Časopisje ostro napada voditelje armade radi njihove neprevidnosti.

Pariz, 30. avgusta. (Izv.) Kakor se po roča iz Adane, je turška kavalerijska posredstveno boju zavzela Eski Şehir. Napredovanje turških čet se nadaljuje v vseh odsekih in je prekoračilo že 70 km.

BREZPOSELNOST V ČESKO-SLOVAŠKL

Praga, 30. avgusta. (Izv.) Zveza steklarov naznanja, da bodo v kratkem morale vsled visokega tečaja češkoslovaške krene vse članice zveze ustaviti obrat. Število delavcev, ki so popolnoma brez posla in ki znaša sedaj 4000, se bo podvojilo. Sedem tisoč delavcev je sedaj le deloma zaposlenih.

Euharistični kongres v Varaždinu.

Euharistični kongres v Varaždinu preteklo nedeljo 27. avgusta je uspel nad vse pričakovanje veličastno. Kongres je bil zamišljen samo kot okrožni, ne kot našredni. A razvil se je tako mogočno, da bi

ne bil v nečast narodnemu evh. kongresu. Stevilo udeležencev cenijo na 40.000.

Varaždin je tako pripravljeno mesto za tak kongres. Imenujejo ga hrvatski Rim. Ima namreč cerkev in samostanov skoro toliko kakor petkrat večji Zagreb. Ljudstvo okoliško je dobro in verno. Ko smo gledali to dobro ljudstvo v procesijah pevajoč skupaj hoditi, smo si misili: Še je vera na svetu! Dosti bodo imeli še opraviti tisti, ki bi jo radi zatrl v našemu ljudstvu! Ne, ta reč ne bo šla tako lahko!

Ves Varaždin je odmeval pobožnega petja. Cerkve so bile vse premajhne. Celotno med soboto in nedeljo je bilo izpostavljeni Najsvetejše v petih cerkvah. Vse cerkev so bile polne molilcev. V nedeljo dopoldne ob 9. je bila pri štirih cerkvah ob istem času po ena pridiga v cerkvah, druga izven cerkve. Tudi moških, mladeničev kakor mož, je bilo vsakih za dve cerkvi. Fantje so imeli svojo pobožnost pri kapucinih. Cerkev ni majhna, a jih je bilo pri govoru izven cerkve še več kakor v cerkvi. Slovenci - Štajerci iz ptujskega okraja in Prekmurci — so imeli svoje zbirališče in pobožnosti v uršulinski cerkvi. Govoril je P. Ladislav, O. C. dr. Medved iz Maribora in poročeval.

Ob 11. je imel nadškofo dr. Bauer sv. mašo na trgu Svobode pred mestno hišo. Ličen trg srednje velikosti je bil premajhen. Poleg nadškoфа sta bila navzoča tudi škofo Mišić iz Mostara in Njaradi iz Križevca. Ob 3. popoldne se je razvila iz župne cerkve velikanska procesija, ki je šla po širokih ulicah varaždinskih kakor po ringu skoraj okoli celega mesta. Vsa ta dolga vrsta se je na koncu zlila v jezero na prostranem Strossmajerjevem trgu, kjer je bil končni blagoslov. Lep in ljubek je bil pogled na to veliko množico večinoma belo oblečenega ljudstva. Tudi oblasti in vojaštvo se je udeležilo procesije.

Po procesiji je bila na telovadnišču poleg mestne telovadnice akademija. Pater Teofil, doktor orientalskega instituta v Rimu in profesor osrednje frančiškanske bogoslovnice istotam je govoril temeljito o Eucharistiji in socialnem vprašanju. Odprl je jasen pogled v svet poganski in krščanski. Noč in dan! Četudi ta dan ni vedno jasen, pa je še vendar dan v primeri s pogansko nočjo. In s tem poganstvom nas hčemo moderni neznabozci zopet osrečiti!

Kot posebnost je treba omeniti, da je stroške kongresa prevzela mestna občina. V mestnem svetu imajo večino »demokratje«. Mesto je bilo večinoma v zastavah.

Zadovoljnost in veselje nad tako neprizakovano veselim uspehom je splošna.

Kongres je katoliškim Hrvatom, ki niso sami v svojo moč popolnoma zaupali, vili poguma. Zdaj vidijo, kaj lepega se da tudi pri njih napraviti. Ta kongres je prvi v dolgi vrsti enakih ali podobnih shodov, ki bodo sledili temu prvemu letu za letom po raznih krajih. Obenem — kakor se je pri akademiji poudarjalo — začetek novega verskega pokreta med hrvatskim narodom.

Blamaža ministra Puclja v Horjulu.

Že skozi štiri tedne so bohnali po celi ljubljanski okolici samostojni in demokrati ter pripravljali shod ministru Puclju. Prošlo nedeljo se je res pripeljal v svetlem vladnem avtomobilu minister Janez. Zbralo se je okoli 150 samostojnih stebrov iz Vrhnik, Polhov, gradca, Notranjih goric, Ljubljane, Dobrove in celo iz oddaljene Radovljice so poklicali par rokokorcev v obrambo ministra Puclja. Domačinov je bilo na shodu celih pet samostojnih in okoli 150 naših žensk in otrok, ki so prišli na shod kot opozicija ter s primerno mačjo godbo pozdravili velikana iz Velikih Lašč. Minister Puclj govoril — trobente zatrobentajo, godba zasvira, ministrovih besed se ne cuje. Za Pucljem poskusi Kušar, za Kušarjem Vrhovec, za njim Kozamernik, toda v splošnem nemiru se čujejo le glasovi ženske opozicije in otroških trobent. Zavedni Horjulci so namreč Pucljev shod popolnoma bojkotirali in mu poslali v pozdrav le domačo godbo, katera mu je dala dovolj neprilik.

Ko so samostojne sprevidele, da v Horjulu zanje ni mesta, je stopil na govorilni tribuno najmlajši sin poslanca Stanovnika akademik Aleš, ki je v ognjevitih besedah dokazoval ekselenci Puclju, da se je na shodi tolkokrat zlagal, kolikor besed je izpregovoril. Nato je Aleš obrazložil zborovalcem še Pucljeve volovske kupčije, njegove železnice na papirju in pojasnil, da ekselencija Janez v Beogradu doslej za slovenskega kmeta še toliko ni dosegel, kolikor je nekdaj deželnih odbor eni sami kmečki vasi izdal za povzdigo živinoreje. Izvajanja akademika Stanovnika so zadela Puclja v živo, spočetka se je smejal, kasneje mu je pretil, da ga bo tožil, slednjič pa ga je pričel po ministrsko zmerjati s smrkovcem. V zadregi je naročil g. minister svojemu šoferju, naj ga odpelje, niti na malico k Muhi ni mudi Puclci, tako se mu je mudil.

31. avgusta 1922.

Ta blamaža ministra Puclja je vzrok, da njegova lajbžurnala »SI. Narod« in »Jutro« doslej nista še ničesar priobčila o »sijajnem shodu ministra Puclja v Horjulu. Upamo, da je samostojnejšem pri nas odklenkalo.

II. Ljubljanski veliki semenj od 2.-11. sept 1922.

OBISKITE II. VZORČNI VELESEJEM V LJUBLJANI OD 2. DO 11. SEPTENBRA 1922.

Najboljša prilika za nakup vsakvrstnega domačega in tujega blaga.

Zbirališče vseh industrijalcev, trgovcev in obrtnikov iz cele kraljevine.

Sejmilišče obsega preko 70 zgradb in 40.000 kv. m.

Najlepša možnost za obisk divnih krajev Slovenije.

Legitimacije za obisk velesejma, s katerimi je združena ugodnost za polovično vožnjo po vseh železnicah naše države, prodajajo se po Din 40. — v Ljubljani pri Uradu Ljubljanskega velesejma, Gospodarski cesta, Tourist Office, Dunajska cesta in Internationale Waggon Lits Compagnie.

* * *

— Prva sejmska številka »Slovenca« v znatno večjem obsegu in povišani nakladi izide v soboto zjutraj, dne 2. septembra. Oglas za to številko se sprejemajo še danes celi dan do 6. ure zvečer (popoldne samo manjši enostavni inserati). Za nadaljnje sejmske številke treba oddati oglase vselej dan poprej. Samoobzbi umevno se bo naš list v sejmskih poročilih prav poslovno oziral na inserente našega lista.

— Na sejmišču bo posetnikom velesejma »Slovenec« vsak dan na razpolago v bližini glavnega vhoda. Ondi se bodo sprejemala tudi naročila za oglase ter dajala tozadetna pojasnila. Vrh tega bo naš list na razpolago zunaj pred sejmiščem in na vseh večjih križiščih v mestu.

— Udeležencem II. ljubljanskega velesejma. Inspektor državnih železnic v Ljubljani nas je ravnokar obvestil, da naj vsi tisti obiskovalci Ljubljanskega velesejma, kateri na svoji domači železniški postaji niso dobili na podlagi legitimacije polovično vožnjo, ampak so morali kupiti cel vozni listek, ta listek obdrže ter ga torej ne oddajo pri dohodu v Ljubljano na kolo. Ta listek v zvezi s sejmsko legitimacijo in znakom daje potem pravice na brezplačno povratno vožnjo.

* * *

II. Veliki sejem v Ljubljani se vrši letos od 2. do 11. septembra in bo letos prizadet v lanskoletno izdatno nadkriljevala. II. ljubljanski velesejem se udeleži skupno 750 razstavljalcov v slednjih skupinah: strojna industrija, izdelki iz železa in jekla, ostali kovinski izdelki, poljedelski stroji, avtomobili in dvokolesa, elektrotehnika in razsvetljiva, kozmetika, farmaceutični in kirurgični izdelki, grafika, kartonaža in pisarniške potrebušnine, pohištvo in stanovanjska oprema, ostala lesna industrija, tekstilna konfekcija, perilo, klobuki, slamenki, vezenine, lončena roba, majolike, fayence, galanterija, bijuterija, draguljarstvo, fina mehanika, kemična industrija, kemična industrija, industrija živil, poljedelstvo, stavbarstvo. Blago bo razstavljeno v okroglo 70 velikih in malih paviljonih, postavljenih na poseben zn za prizadetje sejmišča, ki obsega nad 40.000 m². Priporočamo industrijecem, trgovcem in obrtnikom zlasti pa poljedelcem, da ne zamudijo te ugodne prilike, da obiščejo II. ljubljanski velesejem, ker imajo pri tem krasno možnost za nakup svojih potrebušnin. Legitimacije za poset II. ljubljanskega velesejma, ki upravičujejo tudi do polovične vožnje po vseh železnicah kraljevine SHS se dobre za ceno Din 40 pri vseh novčanih zavodih v vseh večjih mestih.

Vstopnice k vsem navedenim predstavam se bodo prodajale v paviljonu Narodnega gledališča na velesejmu vse sejmske dni. Poleg tega bodo na razpolago pri dnevnih blagajnih v opernem gledališču vsak dan od 10. do 1. in 3. do 5. ure ter pol ure pred vsakim predstavo pri večernih blagajnih.

Poljedelci in ljubljanski velesejem. II. ljubljanski velesejem, ki se vrši v času od 2. do 11. septembra v Ljubljani je posebno važnosti za naše poljedelce. Upoštevajoč agrarni značaj naše kraljevine je sejmska uprava skrbela za to, da najde poleg raznovrstnih industrijskih in obrtnih izdelkov poljedelce na II. ljubljanskem velesejmu vse kar rabi za svoje gospodarstvo. II. ljubljanski velesejem bo tedaj najboljša prilika za nakup vsakvrstnih gospodarskih potrebušnin, poljedelskih strojev, raznega orodja, raznih umetnih gnojil, vsakvrstnega blaga itd. Legitimacije za poset II. ljubljanskega velesejma, ki upravičujejo tudi do polovične vožnje po vseh železnicah kraljevine SHS se dobre pri vseh novčanih zavodih v vseh večjih mestih za ceno Din 40.

Obiskovalcem II. ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 2. do 11. septembra v Ljubljani na poseben prostor obsegajočem okoli 70 večjih in manjših zgradb daje vsakvrstne informacije urad II. ljubljanskega velesejma ter tem preskrbi proti predhodnemu naročilu tudi stanovanje. V to svrhu naj stavijo obiskovalci točno adreso ter dan prihoda in čas nameranega bivanja v Ljubljani stanovanjskemu odseku Ljubljanskega velesejma.

Posestnike permanentnih legitimacij ponovno opozarjam, da dobre sejmski znak še pri sejmskih blagajnah v zameno za priliku legitimacije se nahajajoči se kupon. Za polovično vožnjo po železnicah zodostuje legitimacija sama ne da bi bilo za to treba sejmskega znaka. Dohod na sejmske prostore je pa dopuščen za posestnike legitimacije v zvezi s sejmskim znakom.

Udeležba pri storitvi. Kakor nam javljajo se udeležele slovenske otvoritve II. ljubljanskega velesejma poleg pokrovitelja ministra trgovine in industrije gospoda Osvalda Višovića tudi drugi ministri. Malodane si ministri pa pošljajo na II. ljubljanski velesejem svoje strokovne referente.

Na gledalište Tivoli ali Deveta dežela. Za

od 2. do 11. septembra se je stabilalo v Hotelu Tivoli letno gledališče pod priznamen strokovnim vodstvom gospoda Putjata. To bo za doslej še nepoznane atrakcije izdatno priznamen k zavabi posetnikov. Predpredajo vstopnike oskrbuje urad Ljubljanskega velesejma.

Fotografiranje na sejmištu. Kakor lansko leto tako je tudi letos za II. ljubljanski velesejem preskrbljena možnost, da dajo razstavljalcu svoje razstavne prostore fotografirati po oficijskem sejmskem fotografu. Sejmski fotografi bodo posneli tudi živahno življenje na

Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani je prejel od prodaje kvasa, katero oskrbuje tvrdka Marija Žigon v Škofiji Loka za mesec julij znesek 350 Din. Za trimesečno dobo, maj, junij, julij, od kar vrši tvrdka prodajo kvasa na korist Jugoslovenske Matice, je ta dobila že 866 Din. Ker je blago pravovrstno in cena konkurenčna, namen pa blag, priporočamo našim trgovcem in pekom, da naročajo kvas pri tvrdki M. Žigon, Škofija Loka.

K celjskemu orlovskemu taboru. V včerajšnjem poročilu o orlovskemu taboru se je vrnila pomota. Svetu daritev je daroval in imel cerkveni nagovor premilostni kapiteljski vikar dr. Matek.

Pobegli golufi. V Vršcu so zapri na prošnjo češkoslovaškega konzulata Miroslava Mencla, ker je izvedel več tativ in goljuji. Iz zapora je pa Mencl, ki je star 24—29 let, pobegnil.

Iz zaporov novomeškega okrožnega sodišča je pobegnil kaznjene Iler Franc.

Tativi. V noči na 13. avgusta t. l. je bilo posestniku P. Šimiču v Golem brdu št. 25 občina Medvode iz podstrešne shrambe ukradena puška dvocevka s strelihom, par čevljev in 2 para črnih gamaš. Storilec je pobegnil. — Andrijani Grom na Dolenski cesti 14 je bilo dne 3. avgusta 1922 na Petelinem iz stanovanja ukradeno: črni nizki čevlji, kmetska obleka, koc, prevleka za podglavnik v skupni vrednosti 3500 kron. Storilca že imajo.

Na trgu blizu hotela Petran na Bledu je bila na Vel. Šmarni pozabljena pri mladi trgovki z manufakturo rjava škatla. Zaradi važnosti zapisnika in papirjev se prosi gospodična, ki je znana, da pošlje škatijo proti povrtniti stroškov na naslov: Vončina Drago, stud. phil. (učitelj), poštno ležeče Žiri.

Kako se rešuje invalidsko vprašanje? — Prejeli smo: že štiri leta rešujejo invalidsko vprašanje, in da danes še ni sluha ne duha, ali bo kdaj rešeno ali ne. Z njim si bellijo glave razni strokovnjaki in sestavljajo uredbe in zakone ali vse zmanj, oreh je trd — menijo gospodje — in izmisliš so si drugo pot. Postavil se je invalidski dom v Celju, kamor se je sprva poslalo invalide utence in nekaj takih, ki takajo že po štiri leta na primerno eksistenco. Kaj smo doživeli mesto začenjene eksistence, nihče ne bo verjet. Zadnji čas pošiljajo iz Golnika težko tuberkulozne ter razne notranje bolezne v invalidski dom v Celju. Vprašamo Vas, gospodje, ali Vam je znano, da bo ta odredba zahtevala novih žrtv; ali moramo še mil postati tuberkulozni, ali ni dovolj, da smo brez nog in rok itd. Kaj se namehrava z Golnikom, bo li tudi ta kmalu na prodaj? Delo je res sistematično; gospodje, spoznali smo vaš načrt; tako se ne bo reševalo invalidsko vprašanje. Kličemo Vam, izpremenite zasnovani načrt dokler imate še čas, sicer smo primorani, da napremo svoje zadnje moči ter Vam pokažemo pravo pot. — Celje, dne 20. avgusta 1922. — Sledi 41 podpisov.

Velika tombola v korist Jugoslovenske Matice se vrši v nedeljo, dne 3. septembra v Kamniku. Opazujmo na lepe dobitke, med temi seženi bistrških drv in nekaj dobitkov starinske vrednosti. Začetek tombole ob 3. uri popoldne v mestnem parku. Po tomboli velika ljudska veselica.

Izkaznice za avtomobile. Pokrajinska uprava za Slovenijo je dobila od policijskega ravnatelstva v Zagrebu obvestilo, da prihaja v njegovo področje avtomobili z označbo SL, torej iz Slovenije in da se dogaja, da se lastniki, ozir. šoferji ne morejo izkazati s predpisanimi voznimi dovoljenji ali z izkaznicami za šoferje. Ker je policijsko ravnatelstvo v Zagrebu poostriло kontrolo nad avtomobili in motorimi kolesi, se lastniki takih vozil opozarjajo, naj imajo pri vožnji v Zagreb vedno pri sebi predpisane izkaznice, to je vozno dovoljenje, ter izkaznice za šoferje, da se tam izognijo eventualnim neugodnostim.

Dr. Krekova kuhrska gospodinjska šola pri uršulinkah v Ljubljani začne s pokojem 20. septembra. Ker je zaradi tehnih prostorov število gojenk dokaj omejeno, opazujmo, da se gojenke čimprej zdlaže. Lehko so notranje, ki imajo stanovanje in vso oskrbo v zavodu, in zunanje, ki imajo razen pouka in obeda oskrbo zunaj. Gojenke morajo dopolniti 17. leta. Pouk se neča z vsemi strokami gospodinjstva, teoretično in praktično: v vzgojo, zdravstvom, nego otrok, kuhanjem, šivanjem, krojinom risanjem itd. Natančni prospect dobe reflektantinje v zavodu ali po pošti, ce se zani zdlaže. — Kuratorij.

Dve smrtnovarni poškodbi. Na Brezgu pri Litiji je dne 28. avgusta neki Smuk zabolil z nožem v trebuh posestnikovega sina Ivana Drnovška. — Drugi podoben slučaj se je zgodil v baraki na južnem kolodvoru, kjer je neki delavec svojega tovariska Miho Marčenka, doma iz Rusije, udaril s kolom po glavi. Oba poškodbi sta težki in sta bila potekovanca pripeljana v bolnico.

Nesreča. Slamoreznic je zmečkal prste dveletni Anici Pogačnik iz Lancovega.

Katol. shod pri Sv. Križu nad Dravogradom.

Na Malo Gospojnico, 8. septembra, se vrši pri Sv. Križu nad Dravogradom

KATOLIŠKI SHOD

za dravograjsko, marenberško, starotrško in vuzeniško dekanijo.

SPORED:

Ob 8. uri sv. maša v proštijski cerkvi v Dravogradu (nar. posl. dr. Jos. Hohnjec) nato manifestacijski sprevod od proštijske cerkve v Dravogradu skozi trg k Sv. Križu. Vsi udeleženci, zlasti društva, naj se brezpogojno zberu pred proštijsko cerkvijo v Dravogradu.

Pri Sv. Križu ob pol 10. uri cerkveni govor (vsečil. docent dr. Gregor Rožman), nato sv. maša (generalni vikar Volbenk Serajnik), pojejo združeni pevski zbori — vse pod milim nebom.

Po končani službi božji katoliški shod, na katerem govorijo sledoči:

1. Narodni poslanec dr. Hohnjec: Położaj katoliške cerkve v Jugoslaviji.

2. Urednik Franc Kremžar: O katoliškem tisku.

3. Ravnatelj dr. Jerovšek: O katoliških organizacijah.

4. Narodni poslanec Pušenjak: Kaj nam katoličanom manjka?

Sklep: Posvetitev Presv. S. J. in bla-goslov.

V slučaju slabega vremena se vrši cerkvena slavnost v proštijski cerkvi v Dravogradu.

Zeleniške zveze za udeležence so ugodne: za Mežiško dolino zutraj iz Prevalj ob 5.15 uri, dohod v Dravograd ob 6. uri. — Vrnitev popoldne ob 5. uri. Udeležence iz Dravske doline se poslužijo vlačka, ki prihaja ob 7. uri zutraj v Dravograd — vrnitev ob pol 7. uri zvečer. Za Mislinjsko dolino se pripravlja posebni vlak, ki že sedaj prihaja ob 8. uri v Slovenski gradec, ki bo pa ta dan prišel ob 8. en četrtek v Dravograd.

Pri vseh vlakih čakajo reditelji. Orli, Orlice v kroju, zastave, ozir. označbe naj vzamejo s seboj tudi vsa druga drnušta. Vozove, s katerimi se pripeljete v Dravograd, okrasite z zelenjem.

Čtajarska novice

Š. Sv. Trojica v Halozah — razno: V naših zapuščenih in revnih Halozah se pač vedno nesreča dogaja. Dne 4. junija t. l. na Binkoščno nedeljo je strela udarila med silno nevihto in točo v hišo posestnika Jakoba Šprah v Gorci, ter mu je v nekaj trenutkih do tal vneselila hišno in gospodarsko poslopje. Rešili so v istem grabnu le živino in celo živiljenje. Bil je le za majhno vsto zavarovan, a kaj naj zaleže ta malenkost v sedanji državni. — Dobro bi bilo, da bi se nasvet vladе upošteval in bi se vsi dosedati zavarovan predmeti saj primerno više zavarovali. — O polnoči ob sobote na nedeljo dne 26.—27. avgusta t. l. je na izbruhnil ogenj v zvoniku Sv. Trojice župne cerkve. Pri jabolku nad kupolo so zapazili v polnočni uri strežari — posestva graške hranilnice znak, kakor bi dve sveči na vrhuncu zvonika goreli. Trenutno pa začne žigati plamen na vse strani. V nevarnosti je bila cerkev, župnišče in vse sedne hiše. Na klic je bila skoraj vsa okolina Gorce in Dolenc po koncu, in staro ter mlaudo je hitelo na hrib Sv. Trojice ogenj gasit. — Razsodnosti merodajnih oseb, ter da je stolp nad zvonovim obokan še povrh betoniran, ter da se je vsa kupola na severovzhodno stran iz zvonika prevajila, se je zahvaliti, da je ogenj uničil le kupolo ter stavbo do omenjene boka, ker sicer bi bila posorela cerkev, župnišče in vse bližnje hiše, ter gospodarsko poslopja na Goriči. — Kako je nastal ogenj? Meni se pač, da tukaj ni bilo zlobne roke vmes, ker kako bi moglo pri križu z jabolkom goreti? Najgotovje je, da je v četrtek 24. avgusta udarilo, ki je bil tako močan dež z bliskom in gromenjem v strelovod na župnišču, ter iskro potešnilo v jabolko, kjer je potem začelo tramovje tleti, dokler ni v omenjeni polnoči v popolnem plamenu izbruhnil ogenj. Po sled na ta ogenj in v tej visočini ter tak tmivi je bil pretresljiv. Vse je mislilo, da vsa okolina župne cerkve zgori, toda gašenje marljivih občanov je silni ogenj le vstavilo. Škoda je velika — nad pod milijona kron, zavarovano pa je bilo samo za 10.000 kron. — Njive, travniki in vinogradi so nam spomladis obetali še dokaj lepo upanje, toda letna suša, poniekod dvakratna toča — novrh na še tu in tam peronosnora s plesnovo je veliko pokončala. Sedanjí dvakratni dež morda popravi, da bodo imeli srednje dobro trditev. Tudi drugih jesenskih pridelkov bo še morda za srednjo mero, le otave je bilo prav malo, do nekod pa prav nič, še niti poštenje paže ne. Kaj bo? Davki pa vedno večji. Pomanjkanje kruha smo imeli dozdaj, a na zimo in spomlad pa bo še huje. Kdo naj nam pomaga? Vlada?

62. katoliški shod v Monakovem.

Poroča dr. M. K.

Monakovo, 27. avgusta.

Nemški katoličani se zbirajo od leta 1848 od leta do leta na svojih katoliških shodih. Letos obhajajo 62. katoliški shod v bavarski prestolnici v Monakovem. Zbrali so se v znamenju poniranja Nemčije, gospodarske bede in negotove bodočnosti. Nemški narod še strada v svoji celoti. — Krušne in živilske karte še niso povsod izginile. Mleka je povsod premal. Nemška deca ob Renu umira in starci hirajo vsled pomanjkanja mleka in drugih živil. Pri pičlosti živil pa raste draginja od dne do dne, zlasti vsled najnovejšega padanja nemške valute.

Sovraštvo med Francozi in Nemci je veliko. Francozi obdolžujejo Nemce, da so jim med vojno opustošili in oropali brez potrebe zasedene kraje. Nemci pa se zdaj pritožujejo, da jih Francozi preveč pritskajo in žalijo na njihovi časti.

Nemški narod še ni prišel do pravega miru tudi v svoji notranji državni upravi. Imajo ustavo, toda marsikaj je še nedovršeno in le provizorično. V zadnjem času se bore Bavarci za svojo avtonomijo proti unitarističnim naredbam za obrambo republike. Te dni so je spor poravnal v

prid bavarske avtonomije. Mimogrede boli omenjeno, da se je Windhorst zavzel na nemških katoliških shodih celo svoje življenje za avtonomijo ali federalizacijo nemških dežel. Vobče so nemške dežele še do danes federalistično združene s skupno nemško državo.

Tako je politično in socialno ozadje 62. nemškega katoliškega shoda v Monakovem l. 1922.

V okvir katoliškega shoda je združeno več zborovanj in razstav. Istotako je bila za udeležence posebna predstava Kristusovega trpljenja v Oberammergau dne 25. t. m. Dne 26. t. m. je bilo romanje v Altötting k čudežni kapeli Materje božje, patronke Bavarske. Dne 27. t. m. je bila ob krasnem solčnodeljskem dnevu otvorenna služba božja s slavnostnim obhodom po mestu. Obhod je bil impozantan. Najbolj pa so bili aklamirani Tirolci s svojim velikim zgodovinskim križem ter svojimi kosami, cepci, sekirami, bodali in drugim orojem iz bojev Andreja Hoferja proti Francozom. Lepi Kraljevi trg, Königsplatz, ki je nekako tako velik kakor ljubljanska »Zvezda«, je bil natlačeno noln udeležencev med katerimi so plapolale v zrak neštivilne zastave, med njimi pa blestele svetle uniforme katoliških akademikov, katoliških buršev in mladenk. Sodi se, da je bilo najmanj 100.000 oseb pri tej manifestaciji za katoliško veroizpoved. — Mnogo jih ni moglo priti bližu, nekateri so bili na bližnjih strehah.

Ob 10. uri je stonil na pričnico kardinal Faulhaber ter je z mogočnim glasom v znano klasični obliki izreklo apostolske besede v smernicah verskega prepričanja. Po govoru je imel nuncijs Pacelli sv. mašo med petjem izvežbanega zboru, ki je priredil prejšnji večer v stolnici krasen cerkveni koncert.

Pri zborovanju opoldne se je konstituiralo predsedstvo. Zvečer ob 7. uri je bil pozdravni večer, pri katerem so govorili med drugimi ministrski predsednik Bavarske grof Lerchenfeld o katoliškem svetovnem naziranju, nuncijs Pucelli o predavanju katoliške misli med Nemci itd. Socialdemokratični župan v Monakovem je pozdravil shod in mu željal uspeha. Kolinski župan je govoril o francoskem zatiranju nemške svobode v njegovi ožji domovini. Nadškof solnograški je rekjal, da Solnograško veže z Bavarsko jezik, kri in zgodovina. V smislu potrebe osvojenja so govorili zastooniki iz Saarskega ozemlja, ki je okupirano po Francozih, iz Gdanskega, iz Češkega. Tirolec je rekjal: »Katališka Nemčija vzemi svoj Tirol.«

V slavnostni dvorani je bilo kakih 13.000 sedežev in na tisoče stojišč. Vsi govoriki so bili burno aklamirani, zlasti oni iz zasedenega ozemlja. Iz Alzacije in Lorene seveda ni bilo nikogar.

Razna novice

r Originalni davek. Mestno zastopstvo v Gorjanci Litvinovu je sklenilo, uvesti davek na počne potratnosti. Odslej bo samo ena kočija ali kolešek prost davka, vse drugi vozovi bodo podvrženi davku, ki bo znašal 10 Kč od voza.

r Cenzura za pošiljke na Rusko in iz Ruske. Vse pošte pošiljke, ki jih odpravljajo naše pošte na Rusko oziroma prejemajo od tam, morajo biti cenzurirane, preden se odpravijo na Rusko, oziroma preden se izročijo naslovnikom. Zato je poštno ministrstvo odredilo, da se vse pošte pošiljke, ki so naslovljene na Pusko in ki prihajajo iz Ruske odpravljajo na glavno belgrajsko pošto, kjer jih komisija za ruske izbeglice cenzurira in opredaji s svojim žigom, ki ima legendo: Državna komisija za ruske izbeglice. Samo tako opredajene pošiljke se smejo odpravljati v Rusko ali izročiti naslovnikom.

r Velika vročina v severnih deželah. Na Norveškem imajo letos tako vroče poletje da nikoli tegata. Mnogo ljudi je zaradi prevelike vročine zbolelo. Zastran silne vročine se dela na polju samo ponoči.

Cenodenarstvo

g Žitni trg v Zagrebu. V Zagrebu so bile dne 29. t. m. cene žita sledče: pšenica 1750 do 1820 K, koruza 1500—1550, rž 1450—1470 K, ječmen 1700—1720, oves 1300—1370 K, pšenična moka (št. 0) 2750—2800 K.

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 22. avgusta je bilo za 4.984.143.656 Din papirnatega denarja v prometu. Stanje papirnatega denarja se je zopet povzelo za 28.403.775 Din.

g Generalni konzulat naše države se otvoril v Berlinu. Generalni konzulat bo vodil Slavoljub Ramedanović.

g Kredit za železničarske šole. Železničko ministrstvo je votiralo kredit od Din 25.000. — za zgradbe železničarskih šol. Te šole se bodo gradile v Belgradu, Zagrebu, Subotici in v Sarajevu. V Ljubljani nič.

g Živinski semeni v Višnji gori. V petek, dne 1. septembra se vrši v Višnji gori vel

Prosveta.

pr Slavnostna predstava na čas udeležencem II. veleselja v Ljubljani. Narodno gledališče priredi na čas udeležencem II. veleselja v Ljubljani dne 2. septembra v opernem gledališču slavnostno predstavo. Poje se Smetanova opera »Prodana nevesta«.

pr Ljudski oder v Ljubljani otvoril svojo letnoščino sezijo dne 1. oktobra t. l. Na repertoarju je več novitet, ki se do sedaj še niso igrale na slovenskih održih.

pr Ljudski oder v Ljubljani otvoril po počitnicah t. j. okoli 20. septembra t. l. za svoje člane in članice — dramatični tečaj, ki bo trajal približno 6 tednov. Kot predavatelji bodo iz prijaznosti sodelovali dr. univ. prof. dr. Debevec, prof. Gruden, prof. Kobler, Narte Velikonja, Dore Mašič i. dr. Gospodje in gospodine, ki imajo veselje in nadarjenost do lepe dramatične umetnosti se učiščno vabijo, da se priglase Ljudskemu odru, kjer bodo po potrebi lahko že pri prvih igrah sodelovali, ozir. nastopili. Vpisovanje vsak dan, razen nedeli in praznikov od 5. do 7. ure popoldan v pisarni Ljudskega odrja (Ljudski dom) prvo nadstropje.

pr Ljudski oder v Ljubljani vabi vse svoje člane in članice na sestanek, ki se vrši v ponedeljek, dne 4. septembra t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih Ljudskega odrja. Udeležba obvezna, ker se bo določil načrt za bodočo sezijo in obenem razdelile vloge za prve igre. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. — Začasni predsednik.

pr Grafenauer, čitanka za VI. razred srednjih šol se od danes naprej dobi pri kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani in po vseh knjigarnah.

Orlovske vestnike.

Gorenjski orlovske vestnike na Bledu. Telo- vadba na telovadnišču v Želečah za Stražo poleg občinskega parka se začne točno ob pol treh. — Popoldanska služba božja: Ob priliki gorenjskega orlovskega tabora na Bledu se vrši v farmi cerkvi popoldanska služba božja z litanijsami in blagoslovom. — Na gorenjski orlovske vestnike se udeleženci iz kamniškega političnega okraja ne vozijo s posebnimi vlakom, ampak z jutranjim vlakom ob 6. uri, ki ima zvezo z gorenjskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob sedmih zjutraj.

Učiteljski vestnik.

»Slomškova zveza« vabi tem potem vse svoje člane in članice k odkritju Krščevega nagrobnega spomenika, ki se bo vršilo dne 3. septembra ob 4. uri popoldne na pokopališču pri Sv. Križu. Zlasti opozarjam na udeležbo mestno in okoliško učiteljstvo. Prihite na tudi od drugod! Pevci naj pridejo že v so-

boto popoldne ob pol 8. uri v Rokodelski dom in pa v nedeljo zjutraj ob 8. uri. V nedeljo zjutraj ob 9. uri pa se bomo zbrali pred nekdanjo obrtno šolo na Mirju, od koder bomo sli ogledat si historično umetniško razstavo, pri kateri nam bo voditelj veleč. gospod msgr. Vik. Steska. Lahko si boste ogledali tudi čebelarsko razstavo in pa veleselje. Na svidjenje teda v kar najlepšem številu Odbor.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 308 m n. m. viš.

Cas opomivanja	Barometer v mm	Termometer v °C	Pasutrenja differenca v °C	Nebo, vetrovi	Padeljivo v mm
29. 8. 21 h	737.9	17.8	1.1	jasno	—
30. 8. 7 h	737.9	15	1.9	megia	—
30. 8. 14 h	738.4	23	2.3	jasno s. v.	—

neporušne
kavčukove pete
za čevlje.

Dijaka ali dijakinja

za prve sole, sprejemam na stanovanje in hrano. Florijanska ul. 13, III. nadst.

Kuharico

dobro in varčno, sprejmo v Sp. Šiški št. 91, II. nadstropje, levo.

Zelimo vstopiti kot samostojna gospodinjina

z enakimi spričevali, v službo pri mali družini. Plača po dogovoru. Naslov pri upravi »Slovenec« pod štev. 3523.

Iščem pridno, pošteno dekle,

ki bi mi bila v pomoč v trgovini in pri hišnih opravkih. Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov pri upravipod Š. 3452.

Prodajalko in učenka

sprejemam v trgovino mešanega blaga. Kje, pove upravnštvo »Slovenec« pod številko 3494.

Samostojna gospoda išče meblovanjo ali nemeblovanjo

Iletno stanovanje.

Ponudbe prosi pod »Damska krojačica« na upravnštvo »SLOVENCA«.

Oset Andrej, Maribor,

Aleksandrova cesta 57, telefon št. 88:

veletrgovina sena, slame, dry, koruze, ovsa, sadja

It. Brzojavi: Oset Andrej, Maribor.

Zastopnike iščemo

za Ljubljano in okolico za nošo zmožno dunajsko tovarno in veletrgovino električnih in elektrotehničnih predmetov. Samo marljivi gospodje, kateri so zmožni nemškega jezika v govoru in pisavi — kristiani — naj se blagovolijo ponuditi s sliko pod: »TEHNELEKTRO 3435« na upravo tega lista.

Poravnajte naročnino!

Vsem prijateljem na znanjam, da so mi umrli moja dobra mati

Terezija Pavlič.

Priporočam jih v moštvi!

Loka v Tubinju,
dne 29. avgusta 1922.

FRANC PAVLIČ,
kaplan.

ŽELEZNAR

in 1. vajanec se takoj sprejmeta pri Erjavec & Turk, Ljubljana.

Iščem lokal

v mestu ali na deželi, opremljen ali prazen, za takoj ali tudi pozneje. Prezvameno tudi manjšo zalogu. Ponudbe pod šifro »Zagorje 3517« na upravo lista.

Psica čiste volčje pasme, dobra varhinja, 8 mesecov stara, se ceno proda — Žibertova ulica št. 188, II. nadstropje, Spodnja Šiška.

Stanovanje

v novi hiši s 3 ali 4 sobami išče za takoj mirna stranka brez otrok. Ponudbe pod številko 3515 na upravo »Slovenca«.

Na paviljon F štev. 152 se opozarja slavno občinstvo. Razstavljeni so razni novi modeli, otroški vozički, dvokolessa, motorji, sivalni stroji, vsakovrstni deli in pneumatika. Cene nizke. Ce- »Tribuna« tovarna za niki franko. dvokolessa in otroške vozičke, Ljubljana, Karlovska cesta štev. 4, Zvonarska ulica štev. 1.

CENJENIM RAZSTAVLJALCEM LJUBLJANSKEGA VELESEJMA sporočam, da sprejemam vsakovrstne

cvetlične dekoracije paviljonov.

Dekorativne rastline bodo na razpolago pri glavn. vhodu razstavišča. Se priporoča

Anton Ferant,

umetni in trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

10 vagonov (približno po 45 centov) zdravega, suhega, v bale prešanega

Sena!

franko vsaka postaja Slovenije, 1000 K za 100 kg.

proda PUKL & VERCE, trgovina z deželnimi pridelki, Šočtanj.

»KORANIT«

ASBESTNI SKRILJ. — TOVARNA KARLOVAC. — NAJBOLJŠA STREHA, NAJBOLJ TRPEŽNA, NAJCENEJŠA. — POJASNILA DAJE: F. HOČEVAR, ŽIROVNICA, GORENJSKO. 3512

Kuhinjske oprave

nove, po ceni naprodaj. — Kje, pove anonč. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica štev. 5. 3511

GOSPODINJE

ali zahtevate pri trgovcu, kjer kupujete, testenine

PEKATE?

So najodličnejši in najbolj izdelek te vrste in zato zahtevajte jih povsod.

Oglašujte za II. ljubljanski veliki semenj v »Slovencu«.**Smrekovi krajniki**

brez lubje, zdravil in suhi se kupijo. — Ponudbe za 100 kg franko z izvoznico na mejno postajo Jesenice, Prevalje ali Spielberg (tarif za droga) na W. Duba, hotel Meran, Maribor.

Nr I 163/22.

Razglas o prostovoljni dražbi u Ljubljani, Dalmatinova ulica 7.

Na prošnjo lastnic gdč. Mihaela Jakil in ge. Marije Bernik se proda na javni dražbi v ponedeljek dne 4. septembra 1922 ob 11. uri dopoldne trinadstropna hiša štev. 7 v Dalmatinovi ulici z dvoriščem. Dražba se vrši v pisarni notarja Antona Galle v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2 kot sodnega komisarja.

Izklicna cena znaša 2,000.000 K. Prodajalki si pridržita pravico odobrenja po zastopnikih tekom 8 dni.

Vsek ponudnik mora pred začetkom dražbe položiti v roke sodnega komisarja kot vadij 200.000 K v gotovini ali v prosto razpoložljivih hranilnih knjižicah.

Pravice knjižnih upnikov ostanejo nedotaknjene.

Natančnejši pogoji so na vpogled pri sodnem komisarju med uradnimi urami in se pred dražbo razglasijo.

Ljubljana, dne 30. avgusta 1922.

ANTON GALLE, notar kot sodni komisar.

Hajzanimljivejše ljubljanske velesejma bode brez dooma oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

Šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,
razstavi svetovna tordka

Singer - šivalni stroji Bourne & Co.

v svojih paviljonih. Na ogled najmodernejše šivalne stroje bo

genila električna sila

kar prihrani čas in denar.

To ni živilensko vprašanje samo tvornic, marveč velja dandanes prihranitev časa in denarja posebno za robnine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesel več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

Prva žebljarska in železoobrtna zadružna v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadružna, Kropa (Slov.). Brzojavke: Zadružna Kropa. - Telefon interurban: Podnart 2.

Paviljon 190.

Žebli za železnice, Žebli za ladje, črni ali pocinkani, Žebli za zgradbe, Žebli za čevlje, Spojke za odre in prage, Spojke za ladje in splave, Železne brane, Zobje za brane, Kljuke za podobe, zid itd., Vijaki z maticami, Zakovice za tenderje, kotle in mostove, Vijačni čepi, Verige.